

Ambulantní parenterální antibiotická léčba v urologii: indikace a perspektivy

MUDr. Marek Štefan, MBA

Klinika infekčních nemocí a cestovní medicíny 2. LF UK a FN Motol, Praha

Přehledový článek se zabývá problematikou OPAT (Outpatient Parenteral Antibiotics Therapy, ambulantní parenterální antibiotická terapie) v urologii. OPAT je léčebná modalita, která umožňuje intravenózní podávání antibiotik v ambulantním prostředí. Urologie je jedním z oborů, ve kterém je možné OPAT využívat, nejčastěji k léčbě infekcí ledvin a močových cest způsobených multirezistentními bakteriemi (např. kmeny s produkcí ESBL) u pacientů, jejichž zdravotní stav nevyžaduje hospitalizaci. OPAT lze realizovat několika možnými způsoby: podávání antibiotik s dlouhým poločasem účinku (ceftriaxon, ertapenem, gentamicin a amikacin) jednou denně v ambulanci nebo aplikace různých antibiotik kontinuálně pomocí elastomerického infuzoru. V zahraničí je rozšířeno také poskytování OPAT v domácím prostředí, nejčastěji sestrami domácí péče nebo dokonce zaškolenými pacienty či jejich příbuznými.

Klíčová slova: OPAT, antibiotika, infekce močových cest, ambulantní terapie, multi-rezistentní bakterie.

Ambulatory parenteral antibiotic therapy in urology: innovations and perspectives

The review article addresses the issues of outpatient parenteral antibiotic therapy (OPAT) in urology. OPAT is a treatment modality that allows intravenous administration of antibiotics in an outpatient setting. Urology is one of the fields where OPAT can be utilized, most commonly to treat urinary tract infections caused by multidrug-resistant bacteria (e.g., ESBL-producing strains) in patients whose health condition does not require hospitalization. OPAT can be implemented in several ways: administering long-acting antibiotics (ceftriaxone, ertapenem, gentamicin, and amikacin) once daily at the clinic or the application of various antibiotics continuously using an elastomeric pump. Abroad, it is also common to provide OPAT at home, most often by home care nurses or even by trained patients or their relatives.

Key words: OPAT, antibiotics, urinary tract infections, outpatient therapy, multidrug-resistant bacteria.

Úvod

Systémové podávání antibiotik se dělí na parenterální a perorální aplikaci. Parenterální antibiotickou terapii lze dále rozdělit na intramuskulární a intravenózní. Intramuskulárně se v praxi podávají pouze depotní peniciliny (prokain penicilin G a benzathin penicilin G), například v léčbě streptokokových infekcí nebo lues. Intravenózní aplikace antibiotik je mnohem častější a indikuje se typicky u hospitalizovaných pacientů s těžkými nebo středně

závažnými bakteriálními infekcemi. Perorální aplikace antibiotik je doménou ambulantní péče, popřípadě se využívá jako tzv. step-down k doléčení hospitalizovaných pacientů, kteří byli iniciálně léčeni intravenózními antibiotiky.

U některých pacientů je však indikováno intravenózní podávání antibiotik ambulantně. Nejdůležitější indikací jsou situace, kdy není k dispozici perorální forma antibiotika, a to vzhledem k rezistenci daného bakteriálního kmene. Mezi další méně časté indikace

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Consent for publication:

None.

Author's contributions:

None.

Cit. zkr: *Urol. praxi.* 2024;25(4):210-212

<https://doi.org/10.36290/uro.2024.073>

Článek přijat redakcí: 17. 5. 2024

Článek přijat k tisku: 20. 5. 2024

MUDr. Marek Štefan, MBA

marekstefan@centrum.cz